

prof. dr hab. Antoni Hanusz
Katedra Prawa Finansowego
Wydział Prawa i Administracji
UMCS w Lublinie

Lublin, dnia 10 czerwca 2022 r.

**Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Dokukin
pt. „Charakter prawny interpretacji podatkowych”,
Kraków 2022, (maszynopis) ss. 258**

1. Zgodnie z art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574) rozprawa doktorska ma prezentować ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej. Przedmiotem rozprawy doktorskiej powinno być, stosownie do art. 187 ust. 2 przywołanej ustawy, oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne. Mając na uwadze treść powołanych przepisów prawnych rozprawę doktorską należy ocenić z punktu widzenia oryginalnego rozwiązania problemu naukowego. Ustalenie problemu jest zatem podstawowym zadaniem badawczym stojącym przed autorem pracy doktorskiej. Należy jednocześnie podkreślić, że o problemie naukowym można mówić jako określonej niewiedzy, która powinna mieć charakter obiektywny. Jeśli wiedza już istnieje, lecz tylko dana osoba jej nie dostrzega, wówczas trudno mówić o problemie naukowym. Dlatego problem naukowy jest odzwierciedleniem obiektywnych braków istniejących w danej gałęzi nauki.

Dokonując zatem krytyki recenzowanej pracy należy wziąć pod uwagę jej oryginalność. Natomiast ocenę oryginalności pracy należy rozpocząć zbadania aktualności problemu stanowiącego przedmiot naukowego poznania, który przyjęła za własny Autorka. Aby można było uznać dany problem za w pełni aktualny musi on z kolei

obejmować sprawy nie załatwione, a więc problemy naukowe jeszcze nie rozwiązane, którym towarzyszy brak wyjaśnień, konkluzji oraz postulowanej wiedzy, będące jednak przedmiotem zainteresowania przedstawicieli nauki.

Biorąc pod uwagę powyższe kryteria podzielić należy zapatrywanie Doktorantki, która wskazuje, że zagadnienia dotyczące urzędowych interpretacji przepisów prawa podatkowego stanowią interesujący obiekt badań naukowych. Jak zauważono w recenzowanej pracy, problematyka ta była dotychczas jedynie przedmiotem opracowań o charakterze komentatorskim oraz przyczynkarskim. W rozprawie doktorskiej występują więc liczne odwołania do publikacji krajowych oraz orzecznictwa sądowego i rozstrzygnięć administracyjnych, które w wielu przypadkach stanowią źródła popierające formułowane twierdzenia. Autorka w sposób umiejętny wykorzystuje dotychczasowy dorobek naukowy oraz orzecznicy dla własnych potrzeb i argumentacji. Dzięki temu można nabrać przekonania, że przedstawiony w pracy problem badawczy jest dostosowany do dotychczasowych osiągnięć i niedoskonałości w wybranej przez Doktorantkę dziedzinie wiedzy, a więc w prawie podatkowym. Idąc dalej, recenzowana praca jest udaną konfrontacją z dotychczasowymi osiągnięciami w tej dziedzinie nauki.

Innym elementem oceny oryginalności rozprawy doktorskiej jest doniosłość danego problemu naukowego postrzegana w sensie obiektywnym. Analiza całej pracy skłania do wniosku, że wskazany w niej problem naukowy jest istotny pod względem dogmatycznym. W recenzowanej pracy zauważyć można liczne dowody wskazujące na obiektywną doniosłość podjętego zagadnienia. Jak przyjmuje Autorka, w polskim porządku prawnym instytucja urzędowych interpretacji prawa podatkowego stanowi nadzwyczajne rozwiązanie pełniące rolę porady prawnej udzielanej przez organy administracji publicznej. W pracy zauważono, że reguły wydawania interpretacji podatkowych przenoszą odpowiedzialność za wadliwie skonstruowane normy prawne z ustawodawcy na organy podatkowe, które mają wyjaśnić pojawiające się u podatnika wątpliwości interpretacyjne.

Doniosłość problemu naukowego ukazana została również m.in. w treści rozdziału czwartego. W tym rozdziale ukazano funkcje interpretacji przepisów prawa podatkowego oraz zakres ochrony wynikający z zastosowania się do nich. Urzędowe interpretacje podatkowe, jak stwierdzono w rozprawie doktorskiej, pełnią funkcje informacyjną i gwarancyjną dla podatników. Prawo do informacji słusznie zakwalifikowano do podstawowych praw podatnika. Racje ma Autorka pisząc, że funkcja informacyjna

wyraża się w rozwiewaniu wątpliwości podatników co do uprawnień i obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego. Zgodzić się również trzeba, że instytucja interpretacji podatkowych spełnia także funkcję gwarancyjną, która zapewnia ochronę wnioskodawcy w przypadku zastosowania się przez niego do tej interpretacji. Interesujące są w tym zakresie jest stanowisko Autorki, iż interpretacje podatkowe powodują niekiedy dezinformacje. Dzieje się tak, kiedy organy administracji publicznej wydają w krótkim okresie sprzeczne wobec siebie interpretacje. W treści rozdziału czwartego twierdzenie to uzupełniono w sposób poprawny przykładami interpretacji podatkowych dotyczących opodatkowania umowy najmu podatkiem od towarów i usług oraz zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych przychodów uzyskiwanych w Polskiej Strefie Inwestycji. Autorka wykorzystała więc poprawnie metodę analizy indywidualnych przypadków.

2. W świetle art. 187 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574) rozprawa doktorska powinna rozwiązywać problem naukowy. Sam problem naukowy jest subiektywnym odzwierciedleniem obiektywnych braków w nauce. Problem naukowy powinien być nie tylko obecny w rozprawie doktorskiej, lecz jednocześnie należycie uzasadniony. W związku z tym w recenzowanej rozprawie doktorskiej, co należy ocenić pozytywnie, jasno sprecyzowano temat własnego badania, a więc objaśniono na czym polega rzecz do zbadania. Jak wskazała Autorka, przedmiotem rozprawy doktorskiej była teoretyczna analiza zagadnień prawnych związanych z instytucją interpretacji przepisów prawa podatkowego. Trzeba podkreślić, że oprócz wymiaru teoretycznego, problematyka interpretacji przepisów prawa podatkowego została ujęta przede wszystkim w wymiarze dogmatycznym. W sposób czytelny w rozprawie wskazano na nadrzędne problemy, do których temat własnego badania logicznie przynależy. Doktorantka szczegółowo omówiła, co zasługuje na aprobatę, historyczne i aktualne ramy wiążącej interpretacji prawa. Instytucje interpretacji przepisów prawa podatkowego porównano w sposób oryginalny i cenny dla rozwoju badań naukowych z szczególnymi rozwiązaniami, takimi jak: powszechnie obowiązująca wykładni ustaw, pytania prawne do Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Problem interpretacji podatkowych powiązano także z zagadnieniem objaśnień podatkowych, opinii zabezpieczających oraz wiążących informacji podatkowych. Cechą wspólną wymienionych instytucji prawnych, na co słusznie zwróciła uwagę Doktorantka, jest zapewnienie bezpieczeństwa prawnego

w stosunkach podatkowych. Mają one za cel dbałość o jednolitość orzecznictwa oraz zapewnienie prawidłowego stosowania prawa

Ponadto Autorka starała się wykazać, jak dalece temat badań jest względnie nowy i dotychczas niewystarczająco zbadany. W recenzowanej rozprawie doktorskiej wskazano, że do tej pory w nauce przeprowadzono analizy zmian normatywnych dotyczących instytucji interpretacji przepisów prawa podatkowego, skupiając się na formalnoprawnej stronie tych rozwiązań. Nie przeprowadzono jednak całościowej analizy tych rozwiązań, a także nie przedstawiono oceny ich skutków finansowych, społecznych i prawnych. Zadaniem podjętym w rozprawie doktorskiej była więc obiektywna i generalna ocena genezy oraz funkcji interpretacji przepisów prawa podatkowego. Cel ten został osiągnięty w recenzowanej pracy w stopniu zadowalającym.

Jednocześnie w recenzowanej rozprawie dokonano krytyki literatury przedmiotu. Doktorantka w sposób wyważony dokonała oceny poprawności logicznej i merytorycznej analiz publikowanych na łamach czasopism, a także w formie monografii oraz komentarzy. Recenzowaną rozprawę doktorską w tym zakresie cechuje obiektywizm. W pracy skorzystano z literatury przedmiotu oraz orzecznictwa sądowego w sposób wystarczający i wyważony, dostrzegając dobre i złe strony tych opracowań. Należy jednak zauważyć, że we wstępie do pracy brakuje opisu dotychczasowego dorobku nauki oraz braków w tym zakresie.

3. Zgodnie z przepisem art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574) rozprawę doktorską należy ocenić biorąc pod uwagę ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie prawo. Analiza rozprawy pozwala przyjąć, iż Autorka posiada rozległy zasób wiedzy tak teoretycznej, jak dogmatycznej. Jest to wiedza gruntowna i rzetelna.

Przypisy bibliograficzne i odniesienia źródłowe świadczą o tym, że Doktorantka czerpie wiedzę z opracowań naukowych, prezentowanych w różnej formie. Literatura przedmiotu została zgromadzona w sposób zupełny. Wykaz przywołanej literatury liczy ponad 260 pozycji. W pracy wykorzystano także orzecznictwo sądów, w tym przede wszystkim Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych, a także rozstrzygnięcia administracyjnego. Nie pominięto przy tym judykatury Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego.

Źródła zgromadzone w rozprawie wykorzystano w sposób kompletny. Na tej podstawie można uznać, że Autorka wykazuje ogólną wiedzę i wykorzystuje w swej pracy ogólne koncepcje oparte na poznaniu i zrozumieniu istotnych czynników kształtujących

sferę rzeczywistości w zakresie praw i obowiązków związanych z urzędowymi interpretacjami przepisów prawa podatkowego. Doktorantka próbuje zatem uczestniczyć w ten sposób w toczącej się szeroko dyskusji na temat roli nauki prawa podatkowego w przedmiocie reguł wydawania interpretacji podatkowych.

Mankamentem rozprawy doktorskiej jest jednak zbyt częste relacjonowanie poglądów przedstawicieli nauki oraz przytaczanie całych fragmentów orzeczeń sądowych. Uniemożliwia to niekiedy ocenę samodzielności formułowanych przez Doktorantkę twierdzeń. Nadmierne z punktu widzenia potrzeb badawczych przywoływanie literatury przedmiotu i judykatury jest zabiegiem rozbudowującym recenzowaną rozprawę w sposób nieprzydatny. Bywa, iż cytowania i niekiedy autocytowania nie mają konkretnego znaczenia dla prowadzonych rozważań i argumentacji przedstawieniowej przez Autorkę.

Na ogólną wiedzę Doktorantki wskazują też wnioski zawarte w recenzowanej rozprawie. Wnioski cząstkowe wynikają z treści kolejnych rozdziałów. Wnioski zebrane zostały także w ostatniej części wieńczącej pracę. Są one czytelne i nie trudno zorientować się, jakie jest własne stanowisko Autorki, na tle stanowiska prezentowanego w literaturze przedmiotu oraz orzecznictwie. Wnioski cząstkowe wynikają z analiz dogmatycznych, a niekiedy poparte są dostępnymi danymi statystycznymi. Przykładowo w odniesieniu do zauważonego problemu nadmiaru organów administracji publicznej, które uzyskały kompetencje do wydawania interpretacji przepisów prawa podatkowego, posiłkowano się danymi statystycznymi potwierdzającymi słabą jakość tych interpretacji. Na potwierdzenie tego przeprowadzono analizę informacji na temat działalności sądów administracyjnych. Oprócz problemów dogmatycznych dotyczących rozbieżności interpretacji wydawanych przez samorządowe organy podatkowe, wskazano liczbę uwzględnionych skarg do sądów administracyjnych na te interpretacje. Oceniając wartość metodologiczną tego rodzaju wypowiedzi można w wielu miejscach dostrzec trud uzasadniania nowych twierdzeń w zakresie interpretacji przepisów prawa podatkowego.

W konkluzjach zawartych na końcu rozprawy doktorskiej dostrzec można wnioski *de lege lata* oraz *de lege ferenda*. Autorka na tle zidentyfikowanych wcześniej problemów natury normatywnej i decyzyjnej postuluje by odebrać samorządowym organom podatkowym kompetencje do wydawania indywidualnych interpretacji przepisów prawa podatkowego. Stwierdza przy tym trafnie, że organy te nie posiadają profesjo-

nalnego przygotowania, co prowadzi do przedstawienia rozbieżnych stanowisk w takich samych stanach faktycznych. Stanowi to zaprzeczenie funkcji informacyjnej i gwarancyjnej interpretacji przepisów prawa podatkowego. Ponadto w rozprawie doktorskiej zauważono, że od zainteresowanego występującego z wnioskiem o wydanie interpretacji wymaga się *de lege lata* wiedzy prawniczej i przedstawienia własnego stanowiska. Doktorantka słusznie postuluje więc *de lege ferenda* uchylenie przepisów regulujących obowiązek przedstawienia własnego stanowiska w sprawie oceny prawnej stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego.

W recenzowanej rozprawie doktorskiej zasygnalizowano, że interpretacje przepisów prawa podatkowego powinny dawać zainteresowanemu pewność w zakresie prawidłowości dokonanych przez niego rozliczeń. Jednak przedłużające się postępowania w tym przedmiocie pogłębiają brak pewności zainteresowanych. Równocześnie niepokojącym zjawiskiem, na co słusznie zwrócono w pracy, jest rosnąca liczba interpretacji podatkowych. W ten sposób ustawodawca nie osiąga celu w postaci zapewnienia bezpieczeństwa prawnego podatnikom, jak organom stosującym normy podatkowe. Dodatkowo Autorka wskazała wnioski *de sententia lata*. Przykładowo w pracy zauważono, że podczas wydawania interpretacji przepisów prawa podatkowego jest ignorowane orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych. Stan ten według Doktorantki powinien ulec zmianie, co należy ocenić aprobująco.

4. Wśród warunków ujętych w przepisie art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574) wymieniona została umiejętność kandydata do samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Dowodem na to ma być napisana przez kandydata rozprawa doktorska. Musi mieć ona zatem walor pracy naukowej. Rozprawę doktorską powinna przede wszystkim cechować poprawność logiczna, to jest poprawności związku zdań. Praca naukowa nie może bowiem zawierać twierdzeń z uzasadnieniem niewyraźnym, pozornym lub bez uzasadnienia bądź zawierających błędy merytoryczne.

Recenzowaną rozprawę doktorską charakteryzuje brak sprzeczności sądów. Sprzeczności pozbawiony jest tytuł pracy, który dobrze koresponduje z całą jej treścią. Autorka zbadała charakter prawny interpretacji podatkowych, a więc ich genezę, podmioty kompetentne do ich wydawania oraz reguły i skutki postępowania prowadzonego w tym przedmiocie. niesprzeczne ze sobą są również tytuły poszczególnych rozdziałów, które oddają wiernie treści w nich zawarte, zachowując przy tym właściwą

i logiczną kolejność. Prowadzi to również do wniosku, że problem jaki wynika z tytułu pracy oraz jej treści jest w dobrze postawiony, co potwierdza wartość naukową recenzowanej rozprawy doktorskiej. Układ treści rozprawy stanowi pełne odzwierciedlenie przebiegu pracy naukowej.

Poprawność logiczna pracy naukowej wymaga również dokładności w definiowaniu pojęć i stosowanie raz przyjętych definicji. Autorka używa różnorodnych terminów w sposób zgodny z logiczną poprawnością. Niekiedy jednak w recenzowanej rozprawie doktorskiej pojęcia są ujmowane w sposób niepoprawny. Przykładowo zamiast posługiwania się terminem ogólnej klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania stosowane jest określenie „klauzuli przeciwko opodatkowania”. W sposób chaotyczny Doktorantka używa pojęć związanych z normą kompetencyjną. W tym zakresie w rozprawie doktorskiej pojęcia, takie jak: kompetencja oraz jej podmiot i adresat, powinny być stosowane w sposób poprawny. W recenzowanej pracy w sposób dowolny stosuje się także takie pojęcia, jak: interpretacja podatkowa, interpretacja przepisów prawa podatkowego oraz urzędowa interpretacja przepisów prawa podatkowego. Kwestia terminologiczna, o której mowa, powinna być objaśniona i sprecyzowana we wstępie do pracy. W rozprawie brakuje również uporządkowania terminologii w odniesieniu do organów administracji publicznej, w tym organów podatkowych. Jednocześnie razi natomiast posługiwanie się przez Autorkę angielskimi akronimami odnoszącymi się do nazw polskich danin publicznych, np. CIT, PIT bądź VAT. W pracy naukowej należy posługiwać się poprawnymi określeniami zgodnymi z językiem prawnym i prawniczym.

Jednym z podstawowych warunków logicznego myślenia jest zasada wystarczającego uzasadnienia twierdzeń naukowych. Dlatego o poprawności logicznej danej pracy, jako podstawowym warunkiem jej pozytywnej oceny, można mówić wówczas, kiedy związek zdań jest logicznie prawdziwy. Ma to miejsce tylko wtedy, gdy układ zdań jest wystarczająco uzasadniony. Reguła wystarczającego uzasadnienia twierdzeń naukowych została w recenzowanej pracy dochowana. Autorka przyjmując określone poglądy, twierdzenia i zapatrywania, tłumaczy i wyjaśnia z jakiego powodu to czyni i jakie kryteria przyjmuje za właściwe. Można to zaobserwować w każdym z rozdziałów rozprawy. Doktorantka nawiązuje do wypowiedzi przedstawicieli nauki, formułując jednocześnie własną ocenę tych twierdzeń. Poglądy wyrażone w literaturze przedmiotu, przywoływane w recenzowanej pracy, zostały w pracy niekiedy rozwinięte i uzupełnione, co należy ocenić pozytywnie. Widoczne jest to przykładowe w rozdziale

drugim, gdzie dokonano analizy obowiązku przedstawienia przez wnioskodawcę własnego stanowiska w sprawie oceny prawnej stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego.

Oceniając umiejętności Kandydatki samodzielnego prowadzenia pracy naukowej zwrócić należy uwagę, iż w naukach społecznych na pierwszy plan wysuwa się interpretacja logiczna. W recenzowanej pracy istnieje logiczny porządek rzeczy, podstawę którego stanowił układ pojęć odpowiednio ułożonych, kierowany zasadami podporządkowania bądź nadrzędności oraz równorzędności. Jednocześnie należy zauważyć, że Autorka potwierdza kolejne hipotezy badawcze. Wnioski te tworzą podstawę do przyjęcia szczegółowych tez. Tezy te jednak nie zostały przedstawione we wstępie pracy w sposób poprawny i czytelny. We Wprowadzeniu do pracy Doktorantka posługując się słowem teza miała raczej na myśli cele badawcze. Zaobserwować daje się również powierzchowność niektórych sformułowań np., gdy pisze się o charakterze *sui generis* urzędowych interpretacji przepisów prawa podatkowego. Nie do końca wiadomo w odniesieniu do czego instytucja interpretacji ma charakter szczególny i osobliwy. Wątpliwości budzi również posługiwanie się przez Autorkę określeniem luki w prawie. W pracy naukowej termin luki prawnej używany był w potocznym rozumieniu. Interpretacje podatkowe nie mogą bowiem, wbrew zdaniu ujętemu w konkluzjach recenzowanej rozprawy, usuwać luk konstrukcyjnych, w tym częściowych zaniechań legislacyjnych. W recenzowanej rozprawie doktorskiej brakuje także uporządkowania i systematyzacji wykorzystywanych pojęć.

Ocena umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej musi dotyczyć także jakości wysiłku twórczego. Wysiłek ten powinien wyrażać się w poprawnym przygotowaniu rozprawy pod względem formalnym. Recenzowana rozprawa doktorska zawiera pewne mankamenty o charakterze technicznym i edytorskim. Autorka wyraża niekiedy myśli w jednozdaniowych akapitach, innym razem jeden akapit jest ujęty na kilku stronach pracy, np. częstokroć w rozdziale drugim, trzecim oraz czwartym. Rozprawa nie zawsze napisana jest językiem komunikatywnym i klarownym. Występują niekiedy błędy natury stylistycznej. Przykładowo Doktorantka w sposób niepoprawny dokonuje deklinacji przymiotnika w orzeczeniach imiennych opartych na czasowniku „być”. W deklinacji tych przymiotników stosuje się mianownik, nie narzędnik, a więc formy poprawne to: „jest istotne”, „jest ważne” lub „jest wiadome”. Przygotowując rozprawę doktorską do publikacji drukiem Autorka powinna unikać rozpoczynania zdań od takich spójników, jak: zatem, tym samym oraz więc. Oprócz tego, w recenzowanej

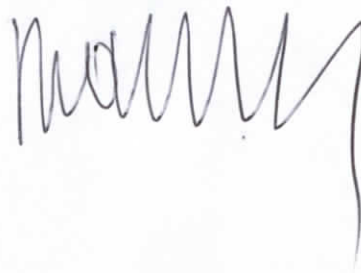
rozprawie doktorskiej przywoływane są w całości przepisy prawne, a więc w sposób niepoprawny pod względem edytorskim, tj. bez odpowiedniego przeredagowania jednostek redakcyjnych aktów normatywnych. Przytaczane przepisy prawne są ujęte w zdania wielokrotnie złożone, zawierające często katalogi przesłanek bądź warunków. Taki sposób przygotowania rozprawy obniża jej jakość i ocenę wysiłku twórczego Doktorantki.

Obejmując krytyką warsztat recenzowanej rozprawy doktorskiej należy zwrócić uwagę, iż z tego punktu widzenia przede wszystkim należy poddać strukturę pracy, gdyż stanowi on odzwierciedlenie przebiegu pracy naukowej. Rozprawa została podzielona na cztery rozdziały oraz konkluzje pełniące funkcje zakończenia. Układ pracy należy ocenić zatem pozytywnie. Pierwszy rozdział pracy zawiera wprowadzenie wskazujące na przedmiot oraz tezę oraz cele badawcze pracy, a także metody badawcze. Oprócz tego w rozdziale pierwszym dokonano teoretycznego ujęcia interpretacji przepisów prawa podatkowego. Uwagi zawarte w tym rozdziale stanowią cenny punkt wyjścia dla badań przeprowadzonych w kolejnych rozdziałach. Rozdział drugi został poświęcony podmiotom postępowania w sprawie interpretacji podatkowej i przedmiocie interpretacji podatkowej. Wydaje się, że Autorka powinna dokonać analizy tego zagadnienia w większym stopniu wykorzystując pojęcie stosunku prawnego. Z uwagi na porządkujący charakter stosunek prawny jest przydatnym elementem rozumowania prawnicze. Rozdział trzeci dotyczy natomiast postępowania w sprawach interpretacji podatkowych. Na pozytywną ocenę zasługują w szczególności uwagi na temat odmowy wydania interpretacji podatkowej. W ostatnim rozdziale podjęto problematykę skutków rozstrzygnięcia w sprawach interpretacji podatkowych i ich sądowej kontroli. Praca została zwieńczona konkluzjami. Doktorantka nie odniosła się jednak do wszystkich wniosków częściowych w zakończeniu pracy. Kolejność rozdziałów należy zatem uznać za poprawną. Tak ujęta struktura pracy pozwoliła na zrealizowanie celów badawczych postawionych we wprowadzeniu rozprawy doktorskiej.

5. Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska ma charakter oryginalny i twórczy. Zaprezentowanym badaniom nie sposób odmówić naukowego charakteru. W pracy trafnie zdiagnozowano problemy i w obiektywny oraz rzetelny sposób dokonano interpretacji przepisów prawnych.

Konkludując, w świetle powyższej oceny, biorąc pod uwagę treść przepisu art. 187 ust. 1-2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

(Dz.U. z 2022 r. poz. 574) należy przyjąć, że przedstawiona do recenzji praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim. Rozprawa doktorska autorstwa Pani mgr Katarzyna Dokukin może być podstawą do podjęcia dalszych czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie prawo w dziedzinie nauk prawnych.

A handwritten signature in dark ink, consisting of several loops and a long vertical stroke at the end, positioned to the right of the main text block.